

จากฮอร์มุซสู่ต้นทุนสินค้าที่เกี่ยวข้องเนื่อง (เม็ดพลาสติก) : ความท้าทายของการค้าไทย

สถานการณ์ความขัดแย้งสหรัฐอเมริกา-อิสราเอล และอิหร่าน มีผลต่อเส้นทางพลังงานโลก โดยเฉพาะสถานการณ์ปิดช่องแคบฮอร์มุซ ซึ่งเป็นเส้นทางสำคัญของการค้าน้ำมันและก๊าซ ส่งผลให้ราคาพลังงานผันผวน และกดดันต้นทุนอุตสาหกรรมจำนวนมาก รวมถึงอุตสาหกรรมเม็ดพลาสติก ที่อาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนสินค้าอุปโภคบริโภคและความสามารถในการแข่งขันของไทย

“จุดเสี่ยงพลังงานโลก”

20%

ของการบริโภคน้ำมันโลก
ขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ

20%

ของการค้า LNG โลก
ขนส่งผ่านช่องแคบฮอร์มุซ

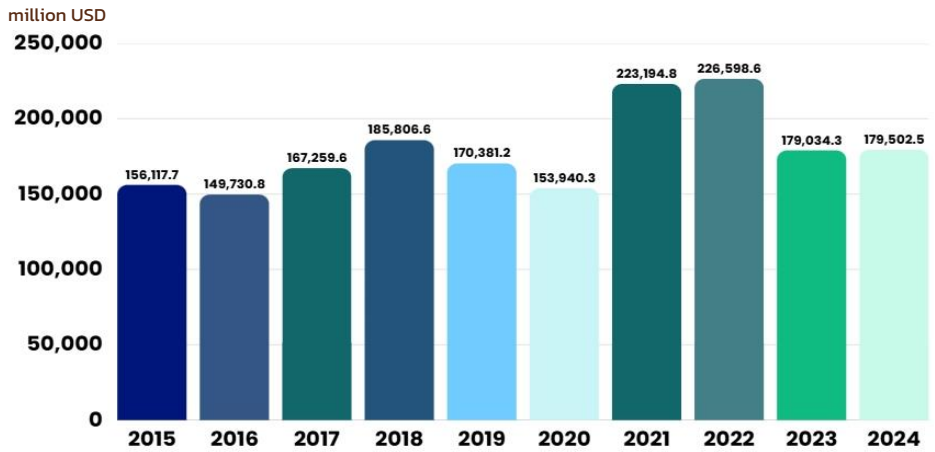

ตะวันออกกลาง: เป็นทั้งแหล่งพลังงานหลักและฐานการผลิตปิโตรเคมีขนาดใหญ่ของโลก ซึ่งถูกนำมาผลิตสินค้าสำคัญ อาทิ เม็ดพลาสติก เส้นใยสังเคราะห์ และยางสังเคราะห์

Source: U.S. Energy Information Administration (EIA); International Energy Agency (IEA)

Market Snapshot

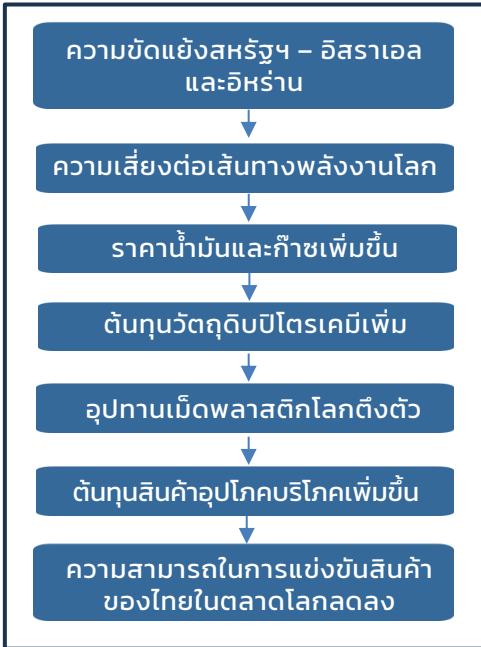
Global import value of plastic resins, 2015–2024

Source: Trade Map HS CODE 3901, 3902, 3903, 3904

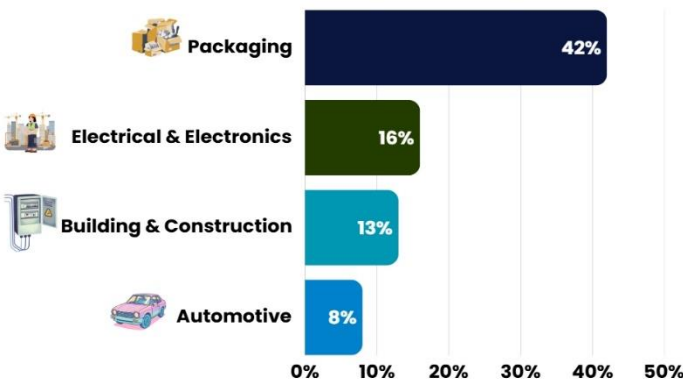
- การนำเข้าเม็ดพลาสติกของโลก มีมูลค่า 156,117.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2015 และเพิ่มขึ้นสูงสุดเป็น 226,598.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2022 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 45.1 และในช่วงปี 2015 – 2024 มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 1.6 ต่อปี
- ในช่วงปี 2021–2022 การนำเข้าเม็ดพลาสติกปรับตัวเพิ่มขึ้น ตามความต้องการใช้ในการผลิตวัสดุและอุปกรณ์ทางการแพทย์ในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19
- เม็ดพลาสติกถูกนำมาใช้มากที่สุดในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์ ก่อสร้าง และยานยนต์ ด้วยคุณสมบัติที่มีความยืดหยุ่นในการใช้งาน จึงมีบทบาทสำคัญในภาคการผลิตของโลก

กลไกการส่งผ่านความท้าทายของการค้าไทย

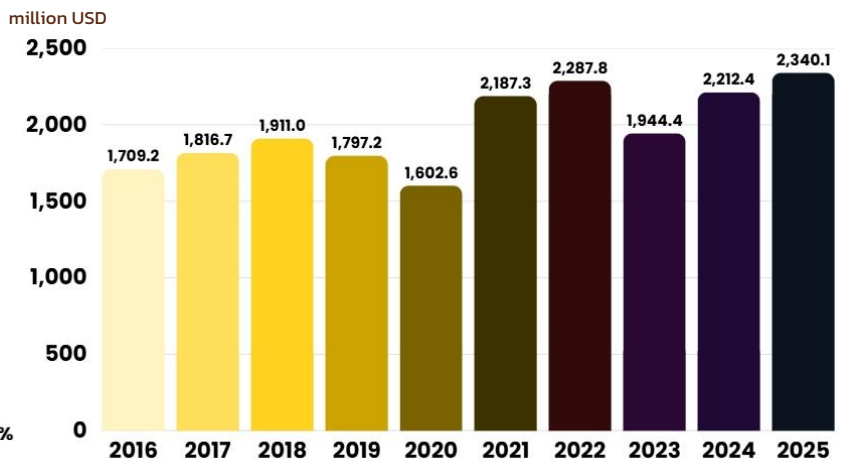
ความต้องการใช้เม็ดพลาสติกของไทยกระจุกตัวในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์มากถึงร้อยละ 42 ขณะที่การนำเข้าเม็ดพลาสติกมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่อเนื่องในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา จากความต้องการของภาคการผลิตในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง เช่น บรรจุภัณฑ์พลาสติก อุปกรณ์ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และการก่อสร้าง ทั้งสำหรับการบริโภคภายในประเทศและการส่งออก

Industrial Demand for Plastics in Thailand

Source: Office of Industrial Economics (Thailand)

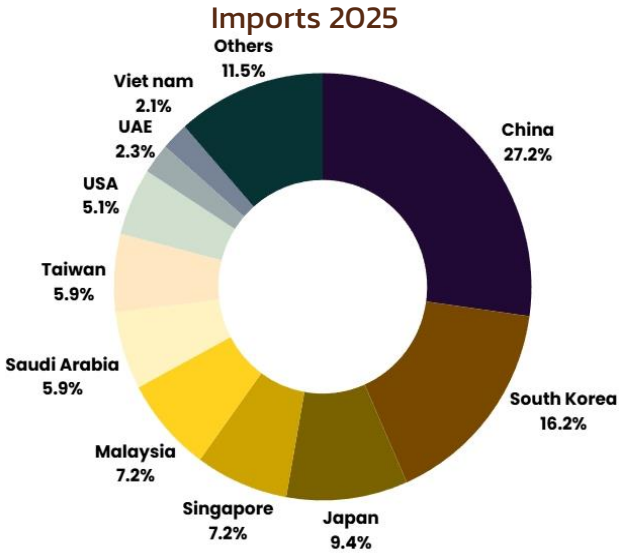
Thailand's import value of Plastic resin, 2016 – 2025

Source: Trade Map HS CODE 3901, 3902, 3903, 3904

จากออร์มุขสู่ต้นทุนสินค้าที่เกี่ยวข้องเนื่อง (เม็ดพลาสติก) : ความท้าทายของการค้าไทย

Major Sources of Thailand's Plastic Resin

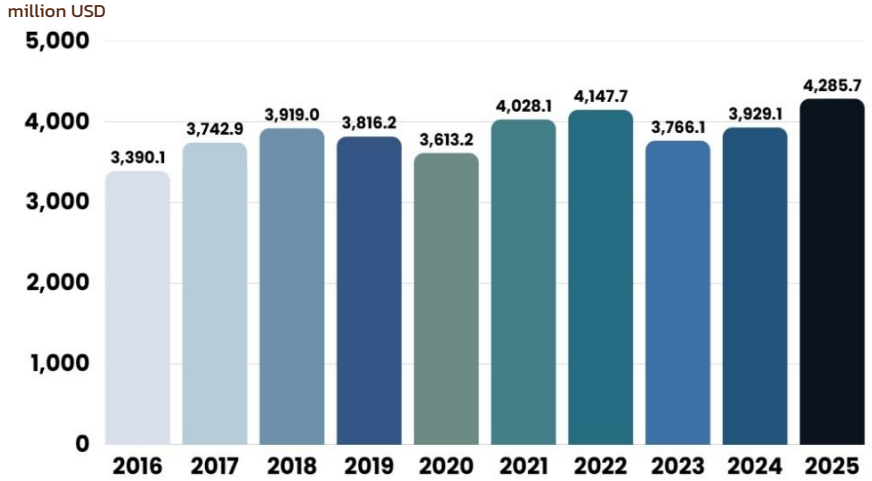

Source: Trade Map HS CODE 3901, 3902, 3903, 3904

สถานการณ์ตลาดเม็ดพลาสติกของโลกกำลังเผชิญภาวะตึงตัวชั่วคราว เนื่องจากราคาน้ำมันดิบและ Naphtha ซึ่งเป็นวัตถุดิบตั้งต้นสำคัญสำหรับผลิต Polyethylene (PE) และ Polypropylene (PP) ปรับตัวสูงขึ้น ส่งผลให้ราคาเม็ดพลาสติก PE และ PP ในเอเชียปรับตัวเพิ่มขึ้นประมาณ 30-40 ดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (ChemOrbis, 2569)

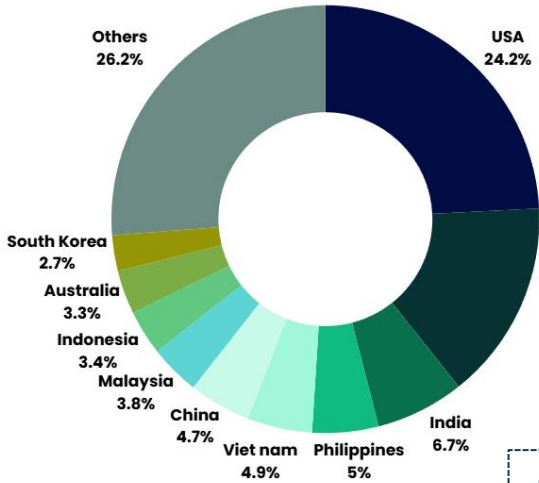
ไทยเป็นประเทศที่พึ่งพาการนำเข้าเม็ดพลาสติกจากเอเชียเป็นหลัก อาทิ จีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น คิดเป็นสัดส่วนกว่าร้อยละ 60 ต้องเผชิญกับต้นทุนวัตถุดิบที่สูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อเนื่องไปยังราคาสินค้าอุปโภคบริโภคและสินค้าที่เกี่ยวข้อง

Thailand's export value of Plastic 2016 - 2025

Source: Trade Map HS CODE 3920, 3921, 3923, 3924, 3926

Thailand's Export Market Dependency 2025

Source: Trade Map HS CODE 3920, 3921, 3923, 3924, 3926

ในปี 2025 การส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกของไทยมีมูลค่ากว่า 4,285.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หากเกิดความผันผวนของราคาเม็ดพลาสติกในตลาดโลก อาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการไทยและขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

ภาครัฐจึงจำเป็นต้องเข้ามาช่วยเหลือ อาทิ หาแหล่งวัตถุดิบเพิ่มขึ้นและหาสินค้าทดแทนหรือผลิตภัณฑ์ทางเลือก เพื่อลดความผันผวนของราคาเม็ดพลาสติกจากปัจจัยภายนอก และช่วยให้ไทยรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างต่อเนื่อง

ผลิตภัณฑ์ส่งออกหลักของไทย ได้แก่ บรรจุภัณฑ์ พลาสติก ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ และชิ้นส่วนยานยนต์ ซึ่งล้วนใช้เม็ดพลาสติก PP และ PE เป็นวัตถุดิบหลัก

Source: Krungsri Research, Industry Outlook 2024-2026

Upstream Trade Partners: Resin Imports

CHINA

ในปี 2025 จีนเป็นผู้ส่งออกเม็ดพลาสติกอันดับ 5 ของโลก ด้วยมูลค่าการส่งออก 11,761.9 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 1 ของไทยที่มูลค่า 636.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยจีนมีอุปทานส่วนเกินในการผลิต PE และ PP ประกอบกับแรงกดดันจากมาตรการภาษีของสหรัฐอเมริกา ทำให้จีนเร่งระบายสินค้าสู่ตลาดเอเชียมากขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลจีนได้ให้ความสำคัญกับการนำเข้าน้ำมันดิบจากรัสเซีย เพื่อนำมาผลิตเม็ดพลาสติก ควบคู่กับการลดการพึ่งพาพลังงานจากตะวันออกกลาง และกระจายความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของห่วงโซ่อุปทานโลก

SOUTH KOREA

ในปี 2025 เกาหลีใต้เป็นผู้ส่งออกเม็ดพลาสติกอันดับ 3 ของโลก โดยมีมูลค่าการส่งออก 12,554.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 2 ของไทย โดยไทยนำเข้าเป็นมูลค่า 379.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ อุตสาหกรรมปิโตรเคมีของเกาหลีใต้พึ่งพา Naphtha จากตะวันออกกลางมากกว่าร้อยละ 50 ของความต้องการทั้งหมด จากเหตุการณ์ปิดช่องแคบออร์มุข ได้ส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน ทำให้โรงงานต้องลดกำลังการผลิตลง รัฐบาลจึงยกระดับให้ Naphtha เป็นสินค้าความมั่นคงทางเศรษฐกิจพร้อมออกมาตรการควบคุมการส่งออก และเร่งกระจายความเสี่ยงด้วยการหาแหล่งนำเข้าทดแทน รวมถึงพิจารณาเพิ่มการนำเข้าจากรัสเซีย

SINGAPORE

สิงคโปร์เป็นศูนย์กลางปิโตรเคมีของภูมิภาค และเป็นแหล่งนำเข้าเม็ดพลาสติกอันดับ 4 ของไทย โดยในปี 2025 ไทยนำเข้าเม็ดพลาสติกจากสิงคโปร์มูลค่า 189.6 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ รัฐบาลสิงคโปร์มีนโยบายสนับสนุนผู้ประกอบการในการเปลี่ยนผ่านไปสู่วัตถุดิบ bio-based และ circular feedstocks เพื่อลดการพึ่งพาวัตถุดิบจากปิโตรเลียม ควบคู่กับการผลักดันกรอบความมั่นคงด้านพลังงานในระดับอาเซียน แม้สิงคโปร์จะไม่ได้พึ่งพา Naphtha จากตะวันออกกลางโดยตรง แต่ราคา Naphtha อาจอิงจากราคาตลาดโลก จึงส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเม็ดพลาสติกของสิงคโปร์ปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย

Downstream Trade Partners: Product Exports

UNITED STATES

สหรัฐอเมริกา เป็นผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติก รายสำคัญของโลก จากลักษณะเศรษฐกิจที่พึ่งพาการบริโภคขนาดใหญ่และห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศ แม้สหรัฐฯ จะมีศักยภาพในการผลิตวัตถุดิบปิโตรเคมีแต่การผลิตสินค้าพลาสติกขึ้นภายในประเทศกลับมีต้นทุนสูงจากค่าแรงและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้ภาคธุรกิจเลือกนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศเพื่อความคุ้มค่า โดยในปี 2025 สหรัฐฯ มีมูลค่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกจากโลกอยู่ที่ 41,720.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ภายใต้การพึ่งพาการนำเข้าดังกล่าวไทยเป็นหนึ่งในคู่ค้าที่สำคัญ โดยสหรัฐฯ นำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกจากไทยเป็นมูลค่า 956 ล้านดอลลาร์สหรัฐในปีเดียวกัน

JAPAN

ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่มีอุตสาหกรรมการผลิตขั้นสูง เช่น ยานยนต์และอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องใช้ชิ้นส่วนพลาสติกจำนวนมาก ขณะที่ภายในประเทศมีต้นทุนแรงงานสูงและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมเข้มงวด จึงต้องพึ่งพาการนำเข้า ประกอบกับการที่บริษัทญี่ปุ่นจำนวนมากตั้งฐานการผลิตในไทยทำให้เกิดห่วงโซ่อุปทานเชื่อมโยงกันอย่างใกล้ชิด โดยในปี 2025 ไทยส่งออกผลิตภัณฑ์พลาสติกไปญี่ปุ่นมูลค่า 648.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ สะท้อนบทบาทของไทยในฐานะแหล่งผลิตสำคัญที่รองรับความต้องการของอุตสาหกรรมญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง

INDIA

อินเดียเป็นผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์พลาสติกรายใหญ่ของไทย เนื่องจากความต้องการพลาสติกในอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์และยานยนต์มีแนวโน้มเติบโตสูง ขณะที่การผลิตภายในประเทศยังมีต้นทุนแรงงานสูงและเทคโนโลยีบางด้านไม่ครบถ้วน ในปี 2025 ไทยส่งออกสินค้าพลาสติกไปอินเดียคิดเป็นมูลค่า 285.1 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยอินเดียใช้ประโยชน์จากนโยบายการค้าเสรี เช่น ASEAN-India FTA เพื่อลดภาษีศุลกากรและอำนวยความสะดวกต่อการนำเข้า ทำให้ไทยเป็นแหล่งผลิตสำคัญที่รองรับความต้องการอุตสาหกรรมพลาสติกของอินเดียอย่างต่อเนื่อง

“CALL TO ACTION”

GOVERNMENT

- 1. เสริมความมั่นคงด้านวัตถุดิบและลดความผันผวนของต้นทุน** โดยกระจายแหล่งนำเข้าเม็ดพลาสติกจากประเทศอื่น ๆ อาทิ อาเซียนและอินเดีย ควบคู่กับการจัดทำระบบสำรองวัตถุดิบเชิงยุทธศาสตร์เพื่อรองรับความผันผวนจากราคาพลังงานและปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์
- 2. กำกับดูแลและป้องกันการค้ากักตุนและการปรับขึ้นราคาสินค้าอย่างเข้มงวด** โดยภาครัฐต้องติดตามราคาวัตถุดิบและสินค้าอย่างใกล้ชิดตลอดห่วงโซ่อุปทาน พร้อมทั้งบังคับใช้มาตรการป้องกันการกักตุนและกำกับดูแลราคาสินค้าอย่างเข้มงวด เพื่อไม่ให้เกิดการฉวยโอกาสและรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจ
- 3. ส่งเสริมการลงทุนเพื่อยกระดับและต่อยอดอุตสาหกรรมปิโตรเคมีต้นน้ำในประเทศ** โดยมุ่งเน้นการเพิ่มกำลังการผลิตในกลุ่มผลิตภัณฑ์ที่ยังขาดแคลนและมีมูลค่าสูง ผ่านมาตรการส่งเสริมการลงทุนของ BOI ควบคู่กับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้าในบางรายการ และเสริมความมั่นคงของห่วงโซ่อุปทานในระยะยาว
- 4. ผลักดันการใช้วัตถุดิบทางเลือกและเศรษฐกิจหมุนเวียน** โดยสนับสนุนการใช้พลาสติกชีวภาพและพลาสติกรีไซเคิล รวมถึงพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคัดแยกและรีไซเคิล เพื่อเพิ่มแหล่งวัตถุดิบภายในประเทศและยกระดับความยั่งยืนของอุตสาหกรรม

BUSINESS SECTOR

- 1. ยกระดับผลิตภัณฑ์สู่พลาสติกมูลค่าสูง** ผู้ประกอบการควรปรับโครงสร้างการผลิตไปสู่พลาสติกวิศวกรรม พลาสติกชีวภาพ และพลาสติกเฉพาะทาง เพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้า ลดการแข่งขันด้านราคา และตอบสนองความต้องการของอุตสาหกรรมปลายน้ำที่มีศักยภาพ อาทิ บรรจุภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และยานยนต์
- 2. บริหารจัดการความเสี่ยงด้านวัตถุดิบและต้นทุน** โดยกระจายแหล่งจัดซื้อวัตถุดิบ จัดทำระดับสินค้าคงคลังที่เหมาะสม (Safety Stock) และทำสัญญาจัดซื้อระยะยาว (Long-term Contract) ควบคู่กับการใช้เครื่องมือบริหารความเสี่ยงด้านราคา เพื่อลดผลกระทบจากความผันผวนของพลังงานและปัจจัยภูมิรัฐศาสตร์
- 3. ปรับตัวสู่มาตรฐานสิ่งแวดล้อม** โดยพัฒนาระบบการใช้วัตถุดิบรีไซเคิล (Recycled Content) การติดตามการปล่อยคาร์บอน (Carbon Footprint) รวมถึงระบบตรวจสอบย้อนกลับและการรับรองมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

กระทรวงพาณิชย์

- 1. กระจายตลาดส่งออกเชิงรุก** ลดการพึ่งพาทลาดหลัก โดยขยายตลาดไปยังสหภาพยุโรป เพื่อเจาะตลาดที่มีมูลค่าสูงและกำลังซื้อสูง เช่น สหภาพยุโรป ควบคู่กับการกระจายการส่งออกไปยังตลาดใกล้เคียงที่มีความได้เปรียบด้านภูมิศาสตร์และต้นทุนโลจิสติกส์ต่ำอย่างอาเซียน ผ่านกิจกรรมส่งเสริมการค้าและการสร้างเครือข่ายทางการค้าในตลาดเป้าหมาย
- 2. เร่งรัดการเจรจาและใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (FTA)** โดยขยายความตกลงกับประเทศคู่ค้าใหม่ และส่งเสริมการใช้สิทธิประโยชน์ FTA เพื่อลดอุปสรรคทางการค้า ทั้งด้านภาษีและมาตรการที่มีโทษภาษี (NTMs) รวมถึงการส่งเสริมใช้กฎถิ่นกำเนิดสินค้า เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของผู้ส่งออกไทย
- 3. พัฒนาระบบข้อมูลตลาดและการแจ้งเตือนล่วงหน้า** จัดทำระบบ Market Intelligence และ Early Warning เพื่อติดตามมาตรการการค้า ราคาตลาด และแนวโน้มความต้องการโลก สนับสนุนการตัดสินใจของผู้ประกอบการ